IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Etyki Poselskiej**
(nr 10)
z dnia 7 października 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Etyki Poselskiej (nr 10)

7 października 2020 r.

Komisja Etyki Poselskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Moniki Falej (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie sprawy dotyczącej wypowiedzi posła Grzegorza Brauna z trybuny sejmowej w dniu 28 maja 2020 r. podczas rozpatrywania 10. punktu porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych o poselskim projekcie uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (druki nr 270 i 384), stanowiącej podstawę wniosku poseł Małgorzaty Prokop-Paczkowskiej z dnia 8 czerwca 2020 r.;

– rozpatrzenie sprawy dotyczącej zachowania posła Grzegorza Brauna w dniu 4 lutego 2020 r. na terenie Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, przy ul. Pięknej 20 w Warszawie, stanowiącej podstawę wniosku Zastępcy Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Pana Rafała Mikusińskiego z dnia 10 lutego 2020 r.;

– rozpatrzenie sprawy dotyczącej wypowiedzi posła Grzegorza Brauna z trybuny sejmowej w dniu 15 kwietnia 2020 r., podczas rozpatrywania 7. punktu porządku dziennego: Pierwsze czytanie obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, stanowiącej podstawę wniosku Wicemarszałek Sejmu Pani Małgorzaty Gosiewskiej z dnia 6 maja 2020 r.;

– rozpatrzenie sprawy dotyczącej wpisu posła Janusza Korwina-Mikke w serwisie internetowym YouTube w dniu 10 maja 2020 r., stanowiącej podstawę wniosków: posła Macieja Kopca z dnia 11 maja 2020 r., Stowarzyszenia przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita z dnia 13 maja 2020 r., osób prywatnych;

– ustalenie harmonogramu prac i omówienie zasad analizowania oświadczeń o stanie majątkowym posłów złożonych na początku IX kadencji Sejmu oraz za rok 2019;

– zajęcie stanowiska w sprawach, które wpłynęły do Komisji;

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Łukasz Andrzejczyk** i **Beata Maciak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Otwieram posiedzenie Komisji Etyki Poselskiej. Witam państwa posłów, witam współpracowników. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum na podstawie listy obecności.

Porządek dzienny posiedzenia otrzymaliście państwo w zawiadomieniu, przy czym mam prośbę, a właściwie proponuję, żeby czwarty punkt porządku dziennego, dotyczący wypowiedzi pana posła Przemysława Czarnka, został wykreślony z porządku posiedzenia i rozpatrzony na kolejnym posiedzeniu, aby umożliwić posłowi wzięcie udziału w posiedzeniu Komisji, który jest nieobecny ze względu na chorobę. Chciałabym usłyszeć panów stanowisko w tej sprawie. Czy przyjmujecie taką propozycję?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Tak, przychylam się.

Poseł Jacek Świat (PiS):

To oczywiste.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty z tą zmianą, która polega na wykreśleniu pierwotnego pkt. 5, dotyczącego wypowiedzi posła Przemysława Czarnka. Ta sprawa zostanie rozpatrzona na kolejnym posiedzeniu.

Przed przystąpieniem do realizacji porządku dziennego zgłaszam, w trybie art. 156 ust. 1 regulaminu Sejmu, wniosek o zamknięcie posiedzenia Komisji wraz z propozycją określenia osób, których udział w posiedzeniu jest niezbędny, tj. członków Komisji, zaproszonych gości oraz pracowników Kancelarii Sejmu. Ta część posiedzenia, podczas której zapada postanowienie o zamknięciu posiedzenia, jest zamknięta. Czy jest ktoś przeciw? Sprzeciwu nie słyszę. Wniosek uważam za przyjęty.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt 1 porządku dziennego – rozpatrzenie sprawy dotyczącej wypowiedzi posła Grzegorza Brauna z trybuny sejmowej w dniu 28 maja 2020 r. podczas rozpatrywania 10. punktu porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych o poselskim projekcie uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – druki nr 270 i 384 – stanowiącej podstawę wniosku poseł Małgorzaty Prokop-Paczkowskiej z dnia 8 czerwca 2020 r.

Zapraszam panią posłankę. Witamy panią posłankę Małgorzatę Prokop-Paczkowską na posiedzeniu Komisji Etyki. Proszę o przedstawienie uzasadnienia do złożonego przez panią wniosku – wypowiedź w tej sprawie.

Poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska (Lewica) – spoza składu Komisji:

Tak jak napisałam w moim piśmie do Komisji Etyki, jestem oburzona słowami posła Grzegorza Brauna, który z mównicy sejmowej obraził uczestników Marszów Równości, nazywając ich dewiantami i zboczeńcami. We wniosku argumentuję, że celem marszów jest propagowanie równości wszystkich obywatelek i obywateli oraz akceptacja wszystkich osób, niezależnie od ich orientacji seksualnej, stanu zdrowia, wieku, koloru skóry, pochodzenia, miejsca zamieszkania, religijności bądź jej braku. Według raportu ILGA 2020 Polska jest na pierwszym miejscu, jeśli chodzi o homofobię. To jest bardzo niepokojące zjawisko. Wpływ na to, że coraz więcej ludzi obraża innych ludzi, mają na pewno przedstawiciele elit politycznych, rządzących i kościelnych. Ja sama dostaję obraźliwe karteczki od mojej sąsiadki i nie jest to przyjemne, na przykład typu „Wynoś się Ty lesbijska zarazo z tej kamienicy" albo „z tego parkingu". Niestety widać, że obywatelki i obywatele czerpią wzorce od osób, które widzą na ekranach telewizorów, podczas przemówień sejmowych i innych.

Myślę, że powinniśmy robić wszystko, aby do takich wystąpień nie dochodziło, a jeśli do nich dochodzi, abyśmy byli zgodni w karaniu siebie samych za takie postępowanie. Grzegorz Braun często obraża innych i dlatego uważam, że Komisja powinna zająć się jego zachowaniem i należycie go zdyscyplinować. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Czy macie panowie jakieś pytania do pani poseł? Nie ma pytań. Dziękujemy bardzo.

Rozumiem, że pan poseł Braun podtrzymał wcześniejsze stanowisko, informujące o braku możliwości wzięcia udziału w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. W związku

z tym proponuję rozpatrzenie wniosków ujętych w pkt 1, 2 i 3 porządku obrad przełożyć na kolejne posiedzenie.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Nie będzie posła Brauna?

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Jest na sali plenarnej, ale dostaliśmy informację, że nie ma możliwości wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Pytanie, czy pan poseł Braun w ogóle zamierza się stawić przed Komisją? Jeśli nie, to de facto sparaliżowałby naszą pracę. Jeżeli pan poseł celowo nie pojawia się na Komisji, to powinniśmy chyba podjąć decyzję o rozpatrzeniu sprawy pod jego nieobecność.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Dziękuję za ten głos. Myślę, że jeżeli pan poseł otrzyma drugą szansę i ponownie się nie stawi, to wtedy sprawa zostanie rozpatrzona zaocznie, pod jego nieobecność. Proponuję jeszcze raz ponowić zaproszenie i jeżeli nie stawi się na kolejnym posiedzeniu, wówczas, jak sugeruje pan poseł Świat, rozpatrzymy sprawę bez udziału posła Brauna.

Czy możemy tak zrobić?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Tak, jak najbardziej.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Tak też się stanie. Zapraszamy posła Brauna na kolejne posiedzenie i wtedy zostaną łącznie rozpatrzone sprawy z pkt 1, 2 i 3 dzisiejszego porządku obrad.

Przystępujemy do rozpatrzenia pkt 4 porządku dziennego – rozpatrzenie sprawy dotyczącej wpisu posła Janusza Korwina-Mikke w serwisie internetowym YouTube w dniu 10 maja 2020 r., stanowiącej podstawę wniosków: posła Macieja Kopca z dnia 11 maja 2020 r., Stowarzyszenia przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita z dnia 13 maja 2020 r. oraz osób prywatnych. Na posiedzenie Komisji został zaproszony pan poseł Maciej Kopiec...

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Przepraszam, chciałem tylko spytać – pkt 3 spadł z porządku obrad z tej samej przyczyny? Dlatego, że nie ma pana posła Brauna, chociaż punkt dotyczy innej sprawy.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Tak.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Na posiedzeniu Komisji witamy pana posła Macieja Kopca. W związku z przedłożonym przez pana wnioskiem dotyczącym posła Korwina-Mikke prosimy o przedstawienie swojego stanowiska i uzasadnienie wniosku.

Poseł Maciej Kopiec (Lewica) – spoza składu Komisji:

Wysoka Komisjo, wniosek dotyczył umieszczenia na platformie YouTube, dnia 10 maja 2020 r., na panelu użytkownik o nazwie NPTV wideo pod tytułem „JKM #hot16challenge – Siepomaga.pl z Janusz Korwin-Mikke". Uwadze Komisji w szczególności polecam punkty czasowe, w których padają następujące cytaty: „socjalistów poszatkuje, bo to są zwyczajne szmaty", „trzeba wziąć takiego drania, obciąć jaja albo gorzej", „więc pieprzeni socjaliści mają wisieć zamiast liści".

Pozwolę sobie krótko uzasadnić, o co chodzi w moim wniosku i dlaczego zdecydowałem się na skierowanie go do Wysokiej Komisji. Janusz Korwin-Mikke jest posłem zawodowym, pobierającym uposażenie poselskie. Jego oświadczenie majątkowe nie wskazuje na pobieranie wynagrodzenia za tworzenie dzieł artystycznych, takich jak piosenka, utwór muzyczny czy inne dzieło podlegające interpretacji artystycznej. To jasno

klasyfikuje jego przynależność zawodową oraz opiniotwórczą funkcję społeczną. Poseł Korwin-Mikke nie zaprzecza, że jest osobą opiniotwórczą. Jak sam siebie określa, jest publicystą. Według Słownika PWN, to właśnie ten zawód ma na celu publikowanie zdania i opinii szerokiej publice. Nazywany przez siebie i swoich wyborców „królem" jest autorytetem, który silnie wpływa na kształtowanie się zdania młodych osób. Na moją skrzynkę pocztową otrzymałem mnóstwo wiadomości, w których często niepełnoletnie osoby życzyły mi śmierci, już po złożeniu tego wniosku.

W wyborach prezydenckich w 2015 r. poseł Korwin-Mikke otrzymał 468 tysięcy głosów, w wyborach w 2019 r. zdobył 60 tysięcy głosów, a jego partii Konfederacja zaufało w Polsce 1,25 mln wyborców. Nie możemy dać gwarancji, że żadna z tych osób nie potraktuje słów swojego „króla" jako życiowego drogowskazu, a choćby tylko jedna taka osoba może spowodować tragedię.

Jeżeli chodzi o historię takich przypadków i tego co się działo w wymiarze sprawiedliwości, to znany polski raper Bonus RPK skazany został w 2018 r. na 5 lat więzienia. Jednym z dowodów w postępowaniu były teksty jego piosenek. Posłowie Konfederacji, w tym Janusz Korwin-Mikke, próbują tłumaczyć swój challenge jako wyraz artystycznej wizji i uważają, że tekst piosenki nie świadczy w żaden sposób o personalnych preferencjach osoby wykonującej. Jednak poseł Korwin-Mikke przedstawia się następująco w piosence, stając się osobą liryczną wykonywanego utworu: „Jestem straszny Korwin -Mikke, co się wpieprzył w politykę, by rzecz zrobić oczywistą, stawić czoła socjalistom".

Poseł, jako członek izby niższej parlamentu, pełni pośrednio funkcję prawodawczą, więc często w swoich publicznych wystąpieniach mówi jak wygląda, czy jak powinno wyglądać prawo w Polsce. Zwykle te wypowiedzi dość bezpośrednio opisują inicjatywy prawne. Czy zatem wypowiedzi traktujące o obcinaniu jąder, wieszaniu za poglądy i nazywające ludzi pieprzonymi szmatami mają być nowym polskim prawem? Jeśli to pytanie potraktujemy retorycznie, to zadajmy pytanie, czy te treści są etyczne w ustach prawodawcy?

Poseł Korwin-Mikke w tekście wykonywanej przez siebie piosenki wypowiada słowa „po wsadzeniu już za kraty ostatniego demokraty", co sugeruje także, że ludzie popierający ustrój demokratyczny także powinni być zamykani w więzieniach. Przeciwieństwami demokracji, za którą według posła Korwina-Mikke należy karać, są dyktatura i totalitaryzm, a zgodnie z art. 256 Kodeksu karnego – kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój, państwa podlega karze z mocy tego artykułu. Co więcej, tekst o karaniu demokratów znalazł się na koszulce w oficjalnym sklepie Janusza Korwina-Mikke – wolnorynkowy.pl. W opisie produktu możemy się dowiedzieć, że „Pamiętaj nasz kolego, co nam Korwin sam obiecał. On słów dotrzymuje, na co dowód Boni dostał. Obietnica ta zabrzmiała: po wsadzeniu już za kraty ostatniego demokraty. Socjalistów poszatkuje, bo to są zwyczajne szmaty".

Przypominam, że Korwin rzeczywiście dotrzymał słowa i publicznie zaatakował Michała Boniego w 2014 r. Czy zatem możemy zakładać, że osoba publiczna z rzeszą młodych fanów, obiecująca dotrzymywanie gróźb i dotrzymująca słów o aktach agresji, ponownie nie dowiedzie swojej wątpliwej jakości moralnej skuteczności? Bardzo proszę Komisję Etyki Poselskiej o poważne potraktowanie tej sprawy i zastosowanie środków regulaminowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Czy są jakieś pytania do pana posła? Nie ma. Dziękujemy bardzo. Zapraszamy pana posła Korwina-Mikke.

Witamy na posiedzeniu Komisji Etyki. Panie pośle, jak pan wie, do Komisji Etyki Poselskiej zostały zgłoszone wnioski w sprawie pana challengu na YouTubie przez posła Macieja Kopca, Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita z 13 maja 2020 r. oraz przez osoby prywatne. Poproszę pana o ustosunkowanie się do tych wniosków.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Tytułem informacji – na Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita złożyłem wniosek do prokuratury, ponieważ ma ono w statucie walkę z rasizmem i antysemityzmem, ale nie ma nic

w tym statucie na przykład o walce z seksizmem, w związku z tym malwersuje fundusze publiczne i ludzi, którzy przekazali pieniądze. To nawiasem, na marginesie.

Natomiast jeśli chodzi o te wnioski, to uważam je po prostu za śmieszne i przepraszam bardzo – rzadko się zdarza, żeby rapy czy w ogóle piosenki były cenzurowane. Chciałem zauważyć, że na przykład piosenki ze słowami „a na drzewach zamiast liści będą wisieć komuniści" jakoś nikt nie cenzuruje i jak na razie jeszcze żadnego komunisty nie powieszono, a są oni znacznie gorsi od socjalistów i faszystów razem wziętych.

Jeżeli kogoś interesują precedensy, to w Unii Europejskiej były już takie przypadki, mogę pokazać przykład na tablecie. Raper śpiewa tam, że trzeba zamordować, spalić żywcem homosiów, przepraszam – właściwie gejów, bo raczej należy to tłumaczyć przez „gej". BBC to nadała, oświadczając, że to jest bardzo popularny utwór i nie ma powodu, aby go nie nadawać. Tak że… Traktuję to, jak powiedziałem, jako śmieszną propozycję. To wszystko. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Czy członkowie Komisji mają jakieś pytania do pana posła? Bardzo proszę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Chciałbym zapytać, po pierwsze, czy zdaniem pana posła w utworach deklarowanych jako artystyczne wypowiedzi, jako artystyczna ekspresja, wszystko wolno? Czy jest tu może jakaś granica?

Po drugie, czy jest jakaś różnica pomiędzy zawodowym estradowcem a czynnym politykiem? Przypomnę, że były już historie bardzo kontrowersyjne, jak na przykład ta, kiedy pewien muzyk black rockowy czy też crash rockowy podarł na koncercie biblię. Czy takie rzeczy wolno robić, czy nie? Nie chodzi mi o odniesienie się do tego konkretnego przypadku, ale podaję to jako przykład. Pytanie, czy wszystko wolno? A w dodatku, czy politykowi wszystko wolno? Jak pan widzi te granice?

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Przede wszystkim, wyrażam co najmniej zdziwienie, że ktoś porównuje homoseksualizm z biblią. Wiem, że w dzisiejszych czasach wiara w homoseksualizm to też jest religia, niczym nieuzasadniona, ale ja mimo wszystko nie uznaję tego za religię. Uważam, że jest jednak podstawowa różnica między biblią a homoseksualistami.

Natomiast co do posła, to trudno, żeby z tego powodu człowiek ograniczał swoje prawa występowania jako artysta. Granicą jest oczywiście powszechna obrzydliwość, obrażanie kogoś. Tutaj nie widzę żadnego obrażania. Na przykład propozycja powieszenia kogoś, zgłoszona przez prokuratora, jest propozycją nieprzyjemną dla podsądnego, ale nie jest propozycją obraźliwą. Zabicie człowieka nie jest dla niego obraźliwe, tak że… Poza tym powiedzmy jasno, że zdajemy sobie sprawę, iż tego typu piosenki jak „a na drzewach zamiast liści będą wisieć komuniści" są śpiewane jako symbole, a nie jako konkretna propozycja. Jeszcze raz powtórzę, że tego typu zarzuty uważam za śmieszne. Nie ukrywam.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Czy są jeszcze jakieś pytania do pana posła?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Rzeczywiście nie ma porównania między biblią a jakimiś tam ideologiami…

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Panie pośle, ja tylko…

Poseł Jacek Świat (PiS):

Zgódźmy się, że takich przykładów można podawać wiele, ale mi chodziło tylko o odpowiedź na pytanie, czy w tzw. działalności artystycznej jest jakaś granica, której nie wolno przekroczyć? To po pierwsze, a po drugie, nie odpowiedział pan na pytanie, czy politykowi w takim przypadku nie wolno mniej. Nasze słowa są jednak brane poważniej. Nie są brane w nawias działalności estradowej, tylko przyjmuje się je z większą powagą. Czy zatem takie sugestie zachowań agresywnych nie przekraczają już tego, co nam politykom po prostu wypada?

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Z przykrością oznajmiam, że pana i moje stanowisko, mamy tutaj wspólne stanowisko… Też uważam, iż słowa polityka powinny być traktowane poważniej niż słowa jakiegoś artysty, ale niestety żyjemy w świecie, w którym słowa piłkarza i szansonisty są traktowane poważniej niż słowa polityków, bo ci już się kompletnie ośmieszyli. Jak można poważnie traktować słowa polityka, który nagle oświadcza, że małżeństwo homoseksualne jest tak samo normalne jak małżeństwo heteroseksualne? Ludzie na ulicach ryją z czegoś takiego ze śmiechu, a to mówią poważni tzw. politycy, więc… Tak powinno być, politycy powinni być traktowani poważnie, ale niestety nie są. Rozumiem, że na tej sali panuje normalny pogląd, że politycy powinni być traktowani poważniej niż szansoniści. Ja się z tym zgadzam, chociaż jeszcze raz mówię…

Pytał pan, gdzie jest granica. Granicą jest obrażanie konkretnego człowieka. Gdybym powiedział: zabić Kowalskiego, to moim zdaniem byłoby to przekroczenie granic, natomiast kiedy mówię zabić, to nie chodzi o wszystkich socjalistów. Niektórzy pewnie uniknęliby tego losu, gdyby doszło do sprawiedliwego sądu, nie ukrywam tego. Zdarzają się czasami socjaliści, którzy nie powinni być powieszeni. Oczywiście ja to wszystko mówię z przymrużeniem oka, to jest jasne.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Bardzo proszę.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Panie pośle, o socjalistach wypowiedział się pan jednoznacznie, ale w skardze złożonej w tej samej sprawie przez inną osobę, jest przytoczone dłuższe zdanie z tego challengu, cytuję: „po wsadzeniu już za kraty ostatniego demokraty" i dopiero dalej jest o socjalistach. Rozumiem, że rozszerza pan to stanowisko również na demokratów.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Marks powiedział wyraźnie, że na to, aby zbudować socjalizm, wystarczy wprowadzić demokrację i banda durniów ten socjalizm zbuduje, więc zło podstawowe tkwi w demokracji.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Karol Marks, osoba przez pana cytowana, jako autorytet, tak?

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Jak widać, miał rację. Powiedział również, jeśli już o tym mówimy, że socjalizm zostanie najpierw zbudowany w najwyżej rozwiniętych krajach Zachodu. Myśmy się z tego śmieli za komuny, ale niestety on miał rację. W tej chwili jest właśnie budowany socjalizm w Ameryce, Wielkiej Brytanii itd. Niestety, Marks miał rację. Potrzeba bardzo bogatego kraju, żeby znieść taką głupotę jak socjalizm i tylko w bogatym kraju można go wybudować. Dlatego budowa socjalizmu w Związku Sowieckim i w Chinach nie udała się. A tu się udaje – trzeba powiedzieć jasno, że w chwili obecnej jest bardzo udana próba budowania socjalizmu na Zachodzie, czego nienawidzę i tego nie ukrywam.

Panie pośle, pan tutaj powiedział chyba o agresji. Otóż, agresja jest podstawową cechą mężczyzny. Mężczyzna nieagresywny jest złym mężczyzną. Agresja jest cechą pozytywną. Jak będziemy się bronili przed muzułmanami, kiedy nie będziemy agresywni? Mężczyzna musi być agresywny. Musimy naszych synów hodować na ludzi agresywnych.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

To są zupełnie inne kwestie.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:

Tak, to prawda, to inna kwestia, ale nie jest prawdą, że agresja jest czymś złym, tylko musi być ona robiona w dobrym kierunku, ponieważ socjalizm i demokrację uważam za zgubę. Pod wpływem demokracji upadły przecież Ateny, upadła I Rzeczpospolita, która była pośmiewiskiem całego świata, a przecież wprowadziła demokrację, a teraz, po tym co robi, pośmiewiskiem całego świata staje się Europa. Niestety, rządy większości, a głupich jest więcej niż mądrych, więc dziwienie się, że panuje głupota jest bez sensu.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):
Rozumiem, że podtrzymuje pan swoje stanowisko.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:
Zdecydowanie podtrzymuję.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):
Czy są jeszcze jakieś pytania do pana?

Poseł Jacek Świat (PiS):
Jeśli można. Żeby była jasność, jestem absolutnym przeciwnikiem tego, żeby nasza Komisja cenzurowała czyjeś poglądy, dlatego nie ingeruję w pańskie poglądy, ma pan do nich święte prawo, obojętnie czy ja się z tym zgadzam, czy nie. Pozostaje jednak nadal otwarte pytanie: czy nam, politykom, wszystko wolno? Ciągle pozostaję z tym pytaniem.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:
Jasne, ale musimy… Pan wybaczy, ale mam prawo walczyć o to, co ja uważam. Ja uważam, że najgorsze zło, jakie jest, to socjalizm i demokracja. Uważam to za absolutne zło i moim obowiązkiem jest z tym walczyć wszelkimi środkami. Muszę walczyć o Polskę. W tej chwili walczę o ludzkość, która upada, która ginie. Dzieci się nie rodzą, ludzie karleją.

Wie pan, co jest najgorsze w demokracji? Były różne tyranie, a teraz mamy tyranię większości. Ludzie potrafili powiedzieć „nie” Stalinowi, ale mało kto potrafi powiedzieć „nie” większości. Ludzie się po prostu boją. Tyrania większości jest gorsza niż tyrania Hitlera czy Stalina.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):
Dziękujemy bardzo, będziemy dalej…

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):
Daleko posunięte porównanie.

Poseł Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja) – spoza składu Komisji:
Tak, bo widzi pan, na przykład Pol Pot zabijał ludzi i mówił otwarcie: ja cię zabiję, jak mi nie oddasz wszystkiego, a taki Olof Palme zabierał rocznie jeden procencik, potem kolejny procencik i po stu latach cała własność byłaby już państwowa. To jest groźniejsze.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):
Dziękujemy bardzo. Do widzenia, panie pośle. Otwieram dyskusję. Przed chwilą mieliśmy okazję wysłuchać stron. Zapraszam do dyskusji.

Poseł Jacek Świat (PiS):
Skoro wcześniej zabierałem głos, to i teraz zacznę. Wielokrotnie powtarzałem, również przed chwilą, że naszą rolą nie jest cenzurowanie czyichś poglądów, natomiast mam wątpliwość, czy w tym przypadku nie zostały przekroczone dobre obyczaje, które powinny obowiązywać czynnych polityków. Przyznam się, że samemu jest mi trudno jednoznacznie to ocenić, dlatego byłbym może za tym, żeby panu posłowie Korwinowi-Mikke Komisja zwróciła uwagę na niewłaściwość, ryzykowność takich zachowań, jakie zostały opisane we wniosku.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):
Dziękuję. Proszę, panie pośle.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):
Jak państwo słyszeliście, poseł Korwin nie ma zamiaru ani się z tego wycofać, ani zmienić zdania. W swoim porównaniu i diagnozie stanu rzeczy na świecie, nie tylko w Polsce, szedł wręcz dalej, więc nasze działanie, nasza postawa, niestety zresztą nie tylko w tej sprawie, bo na przykład po trudnej decyzji w sprawie pani poseł Lichockiej, wydawałoby się jednoznacznej w sensie dowodów, okazało się, iż nasza decyzja nic nie znaczy. Tutaj mam tak samo wątpliwości, chociaż z innej przyczyny, a mianowicie takiej, że upomnienie, nagana lub jakakolwiek nasza decyzja nie zmieni postawy człowieka, który, bądź

co bądź, w wyniku demokratycznych wyborów znalazł się w parlamencie, a teraz kwestionuje demokrację jako taką.

Nie wiem… Mamy cały plik podobnych spraw, dotyczących nie tylko posła Korwina-Mikke, ale również innych. Zadaję sobie pytanie, to już na marginesie, nie wiem czy nadaje się do protokołu, o sens naszej pracy, bo naprawdę efektów to z tego widzieć nie będziemy. Osobiście bardzo mocno odczuwam to i wewnętrznie przeżywam. Może się nie nadaję do tej Komisji, ale tak to wygląda.

Wracając do sprawy, nie zostawiałbym tego tak zupełnie bez śladu, aczkolwiek co do efektów powiedziałem – nie będzie żadnych, będzie drwina albo następny utwór, który nas wszystkich jeszcze w tym wszystkim gdzieś umieści. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Też mam taką smutną refleksję jak pan poseł, przy czym myślę, że jeżeli tylu ludzi słucha pana posła Korwina-Mikke, to dokładnie tyle samo z nich musi dostać sygnał, że ktoś jednak walczy o to i zwraca uwagę, że ktoś zachowuje się niewłaściwie i że nie ma żadnej refleksji w Sejmie nad tym co się dzieje, chociażby ta Komisja.

Moim zdaniem jest jeszcze jedna bardzo ważna kwestia. Gdyby pan poseł nie był posłem, to mógłby mieć sprawę karną, a przynajmniej mogłoby zostać zgłoszone podejrzenie popełnienia przestępstwa. Taka sytuacja mogłaby mieć miejsce. Jak powiedział pan poseł Kopiec, są wyroki w takich sprawach. Pan Korwin-Mikke jest jednak posłem i dlatego jego sprawa trafia do nas. Myślę, że trzeba dać jasny sygnał, że namawianie i podżeganie do popełnienia przestępstw jest karalne. My akurat mamy dosyć skromny wachlarz kar, ale mimo wszystko on istnieje, od zwrócenia uwagi, co zaproponował pan poseł, poprzez udzielenie upomnienia, aż do udzielenia nagany. Akurat ja w tym przypadku wnoszę o udzielenie nagany, chociażby z takiego powodu, że namawianie do zabijania kogokolwiek jest… Czy to będzie miało formę artystyczną, czy to jest jakiś pogląd, to mnie nie interesuje.

Przy okazji pierwszej rozpatrywanej sprawy pani posłanka mówiła o tym, że już dostaje pogróżki. Tak samo pan poseł Kopiec mówił, że już dostaje pogróżki. Dobrze wiemy, że od pogróżek do czynów, z przykrością to stwierdzam, jest bardzo niedaleko. Znamy przecież przypadki, że ktoś gdzieś czyhał na czyjeś zdrowie lub życie. Nie możemy się teraz poddawać zwątpieniu tylko należy stawiać opór takiej sytuacji. Chociaż to zwątpienie się gdzie pojawia.

Stawiam wniosek o udzielenie posłowi nagany. Teraz gdybam, ale oczywiście może to sobie komentować, tak jak będzie uważać i dalej roztaczać swoje wizje Polski i świata bez demokracji, ale to nie jest powód, żeby namawiać, nawet w artystycznej wersji, aby kogoś unicestwić. Taka jest moja opinia. Proszę bardzo.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Obawiam się, że pani przewodnicząca wytacza zbyt wielką armatę, żeby zastrzelić wróbla. Podejrzewam, że w materiałach, które są już w naszych teczkach i w tych, które jeszcze do nas spłyną, będą znacznie bardziej nieprzyjemne i jednoznaczne wnioski. Biorę pod uwagę, że po pierwsze, nie jest to wezwanie wprost w rodzaju: weź kij i zabij Kowalskiego, a po drugie, rap ma jednak pewien cudzysłów swoistej niepoważności. Nie chcę powiedzieć żartobliwości. Nie jest to jednak wprost wezwanie do wychodzenia na ulice i tłuczenia kogoś. Są to, mimo wszystko, pewne przenośnie. Co prawda uważam, że zostały przekroczone w tym przypadku zasady dobrego smaku, natomiast nie sądzę, aby trzeba wytaczać aż tak ciężkie armaty. To był czyn naganny, ale poprzestałbym tylko na zwróceniu uwagi.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

To mam następującą propozycję. Żebyśmy w tej sprawie byli jednomyślni, to może niech będzie upomnienie. Ja bym się na nie zgodził i proszę o to również pana posła. Przynajmniej w tym nie będziemy się rozjeżdżali. Jeśli chodzi o zdanie na ten temat, to mamy podobne, natomiast jeśli chodzi o gradację kary, to chyba nie ma ona specjalnego znaczenia. Zwróciliśmy uwagę, jesteśmy zgodni, że pewna granica nie powinna być przekraczana, a czy to będzie chodziło o konkretnego Kowalskiego, czy o zbiorowość socjalistów lub demokratów, to wydaje się mieć mniejsze znaczenie.

Czy jest zgoda, panie pośle?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Każdy z nas zgłasza inny wymiar kary.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Proponuję zająć stanowisko w głosowaniu. Jeśli chodzi o uchwałę w sprawie upomnienia posła, to wymaga ona bezwzględniej większości głosów w obecności co najmniej połowy członków Komisji. W związku z tym zarządzam głosowanie. Kto z państwa jest za udzieleniem upomnienia panu posłowi Korwinowi-Mikke? (3) Jednogłośnie, dziękuję. Pozostaje jeszcze wskazanie podstawy orzeczonej kary. W tym przypadku będzie to złamanie postanowień art. 6 Zasad etyki poselskiej, który stanowi, że poseł powinien unikać zachowań, które godzą w dobre imię Sejmu i powinien szanować godność innych osób. Jest to tzw. zasada dbałości o dobre imię Sejmu. Szanowni państwo, stwierdzam, że Komisja udzieliła upomnienia posłowi Korwinowi-Mikke po wcześniejszym stwierdzeniu naruszenia postanowień art. 6 Zasad etyki poselskiej.

Pierwotny punkt piąty spadł nam z porządku obrad, a więc na tym etapie mamy omówione wszystkie sprawy i możemy przejść do kolejnego punktu. Teraz jest oznaczony jako pkt 5 i przewiduje ustalenie harmonogramu prac i omówienie zasad analizowania oświadczeń o stanie majątkowym posłów złożonych na początku IX kadencji Sejmu oraz za rok 2019.

Zgodnie z art. 35 ust. 6 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, Komisja Etyki Poselskiej dokonuje analizy danych zawartych w oświadczeniach o stanie majątkowym posłów. Dokonując analizy danych zawartych w oświadczeniu, Komisja jest uprawniona do porównania treści analizowanego oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz z dołączoną kopią rocznego zeznania podatkowego PIT. Wyniki analizy Komisja przedstawia Prezydium Sejmu. Kontroli rzetelności i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym dokonuje Centralne Biuro Antykorupcyjne.

Na początku kadencji posłowie Sejmu IX kadencji otrzymali uwagi Komisji Etyki Poselskiej dotyczące wypełniania przez posłów oświadczeń o stanie majątkowym składanych do dnia złożenia ślubowania, opracowane przez Komisję Etyki Poselskiej VIII kadencji Sejmu, oraz uwagi dotyczące wypełnienia przez posłów oświadczeń o stanie majątkowym za 2019 r. przekazane przez Komisję Etyki obecnej kadencji Sejmu. Analizując oświadczenia majątkowe, Komisja będzie kierowała się wskazówkami, które przekazała posłom odnośnie prawidłowości wypełnienia oświadczeń o stanie majątkowym oraz opiniami pozostającymi w zasobie Komisji. Członkowie Komisji otrzymują zbiór opinii prawnych dotyczących wymienionych kwestii. To jest ten dokument, który państwo macie przed sobą. Dzięki temu każdy ma teraz możliwość posiłkowania się tym dokumentem.

Członkowie Komisji muszą przede wszystkim zwrócić uwagę na to, iż oświadczenie musi być wypełnione prawidłowo, co oznacza, że poseł powinien odnieść się do wszystkich pozycji zawartych w oświadczeniu. Nie może pominąć żadnej z nich. Jeśli sprawa go nie dotyczy, to powinien napisać „nie dotyczy". Chodzi po prostu o to, aby sprawdzać czy wszystkie rubryki są wypełnione lub uzupełnione wpisem „nie dotyczy". Przede wszystkim należy więc kontrolować czy każda rubryka została wypełniona. W dalszej kolejności należy zwrócić uwagę na podane informacje, tzn. czy są pełne, czyli na przykład, jeśli chodzi o nieruchomości, to czy zawierają adresy i wartość. Ważne jest to, że urząd skarbowy już te kwestie kontrolował i jeśli nie ma on żadnych uwag, wówczas wiadomo, że oświadczenie zostało wypełnione prawidłowo. Jeżeli jednak są jakieś uwagi, to w takim przypadku trzeba się posiłkować opinią urzędu skarbowego. Uwagi te mogą dotyczyć oświadczeń poszczególnych posłów, mogą być pomocne przy kontroli oświadczenia itd. Chodzi o to, co państwo macie zawarte w przekazanym dokumencie. Uwagi członków Komisji i uwagi urzędu skarbowego często miały rozbieżny charakter. Na przykład urząd skarbowy kwestionował, że poseł nie załączył PIT, a sytuacja wyglądała tak, że PIT wysyła Kancelaria Sejmu i wtedy urząd skarbowy tak naprawdę jest w posiadaniu kopii. Były tego typu rozbieżności, ale myślę, że przy państwa pomocy będziemy je rozwiewać i nie będzie z tym żadnego problemu.

Informacje urzędu skarbowego stanowią bardzo cenną wskazówkę, a więc warto się nimi posiłkować. Będziemy mieć po prostu łatwiejszą pracę. Urzędy posiadają bowiem dokumentację źródeł wszystkich dochodów posłów, wszelkich ruchomości i nieruchomości, i dlatego będzie to spore ułatwienie.

Kwestie, na które należy zwrócić szczególną uwagę, oprócz wspomnianych wyżej zasad, to przede wszystkim czy nie nastąpił nadmierny przyrost majątku lub jego wypływ, czyli czy nie występują duże rozbieżności w sprawach majątkowych. Na to trzeba zwracać uwagę. Urząd to oczywiście sygnalizuje, ale warto pilnować, czy coś nie jest przypadkiem w nadmiernej wysokości.

Jeżeli ktoś z państwa będzie miał jakieś wątpliwości, to jak powiedziałam, będzie możliwość skorzystania z konsultacji. To jest ważne o tyle, że pozwala wyjaśnić obiekcje, które ewentualnie będziemy mieć.

Dokonując wyjaśnień, poseł może również dokonać poprawki bezpośrednio na złożonym oryginale oświadczenia lub dokonać korekty na specjalnym formularzu, na którym wyjaśnia prawdopodobne uchybienia. Korekta jest zamieszczona także po zakończeniu analizy przy formularzu oświadczenia w Systemie Informacji Sejmu. Jeśli więc ktoś popełni jakiś błąd lub dopuści się uchybienia, wtedy będzie można to poprawić.

Bardzo często kwestią sporną była wycena posiadanych nieruchomości. W oświadczeniu znajduje się pozycja, wypełnienie której wymaga dokonania wyceny posiadanego majątku. Dokonanie takiej wyceny często stanowi problem, ponieważ ktoś mógł kupić mieszkanie lub nieruchomość za jakąś kwotę, które obecnie mogą mieć zupełnie inną wartość. Wtedy Komisja stoi na stanowisku, że należy podawać szacunkową wartość nieruchomości. Trudno, żeby za każdym razem powoływać biegłego w danej dziedzinie.

Wszyscy posłowie otrzymali od Komisji wytyczne zawierające szczegółowe informacje na temat jak należy wypełnić oświadczenie majątkowe, czyli co należy wpisać i do której rubryki. Rozumiem jednak, że czasami mogą się zdarzyć jakieś niejasne sytuacje. Członkowie Komisji proszeni są o przystąpienie do analizy oświadczeń majątkowych niezwłocznie. Oświadczenia są przygotowane i dostępne w sekretariacie Komisji.

Proponuję, żeby dokonać następującego podziału oświadczeń między członków Komisji Etyki: pani Izabela Katarzyna Mrzygłocka – Klub Parlamentarny PiS, posłowie o nazwiskach na literę od A do Ł, w sumie 117 oświadczeń; posłanka Monika Falej – Klub Parlamentarny PiS, posłowie od M do Z, w sumie 118 oświadczeń; pan poseł Jacek Świat – Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska, posłowie od A do N – 83 oświadczenia oraz Klub Parlamentarny Koalicja Polska, 30 posłów, w sumie 113 oświadczeń i kolega Łopata – Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska, posłowie od O do Z, 51 oświadczeń, Klub Parlamentarny Lewicy – 48 posłów, Koło Poselskie Konfederacja – 11 posłów, posłowie niezależni – 2 osoby, w sumie 112 oświadczeń. Chodziło nam o to, żeby mniej więcej po równo podzielić między państwa te oświadczenia. Wszystko jest przygotowane, należy się tylko umówić i spokojnie wszystko posprawdzać.

Jeśli nie ma uwag, to byłoby wszystko z mojej strony. Po posiedzeniu można spokojnie umówić się z sekretariatem na konkretny termin.

Przechodzimy do rozpatrzenia kolejnego punktu porządku dziennego – zajęcie stanowiska w sprawach, które wpłynęły do Komisji. Jako pierwszy będzie rozpatrzony wniosek oznaczony nr EPS-04-57/20. Jest to wniosek poseł Moniki Rosy z dnia 4 sierpnia 2020 r. w sprawie dotyczącej wpisu posła Janusza Korwina-Mikke zamieszczonego w serwisie społecznościowym Twitter w dniu 4 sierpnia br. Jakie jest stanowisko Komisji w tej sprawie? To jest jakby potwierdzenie tego, o czym rozmawialiśmy wcześniej: wzywanie do nienawiści, przemocy fizycznej, tylko teraz za pomocą innego narzędzia. Tu jest Twitter.

Poseł Jacek Świat (PiS):

I chodzi o inne sformułowania.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

No właśnie. Podobna sprawa i ta sama osoba.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Dlatego uważam, że za każdym razem, niestety, trzeba podejmować wysiłek i jasno dawać odpór takiemu zachowaniu. Zgłaszam wniosek o podjęcie inicjatywy rozpatrzenia tej sprawy. Myślę, że za każdym razem, kiedy ktoś zachowuje się niezgodnie z zasadami etyki poselskiej, powinien mieć jasną informację, że to jest niegodne mandatu posła, ale i w ogóle jest to zachowanie niegodne. Wnoszę o wszczęcie postępowania. Zarządzam głosowanie.

Kto z państwa jest za wszczęciem postępowania w sprawie pana Janusza Korwina -Mikke na wniosek pani poseł Moniki Rosy? (3) Jednogłośnie. Stwierdzam, że Komisja podjęła inicjatywę rozpatrzenia tej sprawy.

Kolejny wniosek, oznaczony nr EPS-o4-58/20, jest wnioskiem osoby prywatnej i dotyczy wpisu posła Kamila Bortniczuka zamieszczonego w serwisie społecznościowym Twitter. Proszę o zapoznanie się z materiałem. Jaka jest państwa propozycja w tej sprawie?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Proszę państwa, to jest jakieś nieporozumienie. Tu mamy do czynienia z polemiką między dwoma politykami, panem Czarzastym i panem Bortniczukiem. Pan Bortniczuk na wstępie pisze: „urażonych z góry przepraszam". Ten wpis ma charakter pastiszu, polemiki, jednak trochę z przymrużeniem oka, więc absolutnie nie powinniśmy w to wchodzić. Uważam, że pan poseł Czarzasty nie czuje się obrażony. Myślę też, że po prostu to przyjął z dużym dystansem, bo to polemika.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Wnosiłabym jednak o podjęcie inicjatywy, żeby zainteresowane osoby sobie to wyjaśniły. Jeżeli nie będzie problemu, to wtedy też rzecz zostanie wyjaśniona i w takiej sytuacji nie będzie wniosku o ukaranie.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Przypominam, że pan marszałek Czarzasty nie zgłosił żadnych uwag, więc domyślam się, znając go z działalności publicznej jako osobę z dużym dystansem i poczuciem humoru, że nie ma powodu, aby go wyręczać. Widzę to jako pastisz i dyskusję dwóch ludzi, którzy się zresztą znają, są ze sobą na ty. Nie ma tu dla nas pracy.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Kto z państwa jest za podjęciem przez Komisję inicjatywy w sprawie rozpatrzenia wypowiedzi pana Kamila Bortniczuka zamieszczonej w serwisie społecznościowym Twitter? (1) Kto jest przeciw? (2) Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisja nie podjęła inicjatywy w sprawie rozpatrzenia wniosku dotyczącego wpisu posła Kamila Bortniczuka.

Wniosek oznaczony nr EPS-04-59/20, wniosek osoby prywatnej w sprawie wpisu posła Janusza Korwina-Mikke w serwisie społecznościowym Twitter. To jest to samo, czym się już zajmowaliśmy chwilę wcześniej. Sytuacja jest jasna, rozpatrzymy te dwa wnioski łącznie.

Kolejna sprawa, wniosek oznaczony nr EPS-04-60/20. Autorem wniosku jest osoba prywatna, a sprawa dotyczy wypowiedzi posła Konrada Frysztaka w programie TVP Info w dniu 4 sierpnia 2020 r. Jakie jest państwa stanowisko?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Podkreśliłem sobie różnice, które wywołały potrzebę, wedle pana Leszka Łęckiego, złożenia wniosku do Komisji Etyki. W programie padło sformułowanie, że prezydent Duda uniewinnił pedofila, a narracją, którą może jeszcze przyjąć wnioskodawca jest narracja, wzięta przez autora wniosku w cudzysłów, że „ułaskawił pedofila". Ja bym w to nie wchodził, naprawdę. Tyle, kropka.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Konsekwentnie powtarzam, że nie jest naszą sprawą zajmowanie się czyimiś poglądami. Również nie jest naszą sprawą polemizowanie z posłami, nawet wtedy, jeśli opowiadają rzeczy niemądre czy po prostu nieprawdziwe. Moje zdanie jest takie, że pan poseł minął się z prawdą bardzo daleko, ale nie jest to zadanie dla Komisji Etyki.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

W takim razie poddaję pod głosowanie o niepodjęcie inicjatywy rozpatrzenia sprawy pana posła Frysztaka. Kto z państwa jest za?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Za niepodejmowaniem?

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Tak, za niepodejmowaniem. Kto jest za? (3) Stwierdzam, że Komisja nie podejmie inicjatywy rozpatrzenia tej sprawy.

Wniosek oznaczony nr EPS-04-61/20. Wniosek ten złożyła osoba prywatna, a sprawa dotyczy wypowiedzi poseł Małgorzaty Prokop zamieszczonej w serwisie społecznościowym Twitter. Jakie jest panów stanowisko?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Konsekwentnie, pani przewodnicząca. Pani poseł, w moim przekonaniu gada bzdury, ale nie jest naszym zadaniem, w tym przypadku, podejmowanie polemiki.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

W takim razie poddaję pod głosowanie wniosek o niepodejmowanie inicjatywy rozpatrzenia sprawy dotyczącej poseł Prokop-Paczkowskiej. Kto jest za? (3) jednogłośnie. Stwierdzam, że Komisja nie będzie rozpatrywała wniosku w sprawie pani Prokop-Paczkowskiej.

Wniosek oznaczony nr EPS-04-62/20. Jest to wniosek pani poseł Urszuli Zielińskiej z dnia 20 sierpnia…

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Dołączamy do poprzednich.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Ten wniosek też dotyczy wypowiedzi posła Janusza Korwina-Mikke zamieszczonej w serwisie społecznościowym Twitter w dniu 23 sierpnia 2020 r. Dołączamy go zatem do wcześniejszego wniosku dotyczącego pana posła.

Kolejny wniosek jest oznaczony numerem EPS-04-63/20. Wnioskodawcą jest przewodnicząca Okręgu Bielskiego Zjednoczenia Chrześcijańskich Rodzin. Wniosek nosi datę 17 sierpnia 2020 r. Dotyczy on zachowania posłów z Klubu Parlamentarnego Lewica oraz poseł Klaudii Jachiry w dniu 6 sierpnia 2020 r. Jakie jest panów stanowisko w tej sprawie?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Jestem za niepodejmowaniem inicjatywy. Tu jest postawiony zarzut dotyczący koloru maseczek, powiedziałbym – główny zarzut. To już jest na granicy i dlatego jestem przeciw.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Proszę bardzo.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Pozwolę sobie wyrazić inną opinię. Kolor maseczek jest tutaj sprawą absolutnie trzeciorzędną. Istotą sprawy jest to, że mieliśmy do czynienia z demonstracją, happeningiem w trakcie zaprzysiężenia prezydenta. Uważam, że posłowie mają nieograniczoną możliwość ekspresji swoich poglądów i akurat zakłócanie tak podniosłej, ważnej uroczystości, jaką jest zaprzysiężenie prezydenta, jest głęboko nie na miejscu. W dodatku pojawił się tam transparent „krzywoprzysiężca”, zresztą napisany z błędem, adresowany, jak wszyscy wiemy, do pana prezydenta co – moim zdaniem – daleko wykracza poza parlamentarne zachowania. Jednoznacznie uważam, że tę sprawę należy podjąć.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Pozwolę sobie odnieść się do tego, bo dotyczy to mnie osobiście. Myślę, że ubiór, który wtedy mieliśmy, nie uwłaczał niczyjej godności ani niczemu. Pisanie znowu o jakiejś ideologii LGBT, na dodatek postmarksistowskiej… Uważam, że to chyba ja powinnam zwrócić w tym momencie uwagę pani wnioskodawczyni, ale podaruję to sobie.

Właśnie tak to wygląda, szanowni państwo, że z jednej strony możemy namawiać do zabijania, a z drugiej chcemy karać kogoś za noszony strój. Myślę, że to jest sedno sporu – jak do tego podchodzimy. To są akurat dwie różne rzeczy, ale jeśli komuś nie podoba się, jak ktoś inny się ubiera, to w żadnym razie nie jest powód, który uzasadniałby naruszenie zasad etyki poselskiej. Podobnie jak kolega, wnoszę zatem o niepodejmowanie przez Komisję inicjatywy w tej sprawie. Poddam ten wniosek pod głosowanie.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Przepraszam, ale zostałem delikatnie uszczypnięty przez panią przewodniczącą. Mogę odpowiedzieć tym samym. Z jednej strony przeszkadza pani rapowanie, a z drugiej strony uważa pani, że sala sejmowa jest miejscem dla happeningów parapolitycznych. Nie wytykajmy sobie, nie wchodźmy w takie polemiki, pani przewodnicząca. Podkreślam – to nie jest sprawa kolorów ubrania. To jest sprawa zakłócenia niezwykle ważnej i podniosłej uroczystości z jednej strony przez happening, a z drugiej strony przez obraźliwy transparent.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Mam propozycję, żebyśmy zamknęli dyskusję i przeszli do głosowania.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Dobrze, zarządzam głosowanie. Pierwszy był wniosek o niepodejmowanie inicjatywy rozpatrzenia tej sprawy. Kto jest za? (2) Kto jest przeciw? (1) Stwierdzam, że Komisja nie podjęła inicjatywy rozpatrzenia tego wniosku.

Wniosek nr EPS-04-64/20 został złożony w imieniu fundacji Instytut Analiz Środowiskowych w dniu 28 sierpnia 2020 r. w sprawie dotyczącej wypowiedzi poseł Katarzyny Piekarskiej z dnia 16 sierpnia br. Jakie jest państwa stanowisko w tej sprawie? Moim zdaniem, nie ma tutaj żadnych obraźliwych treści ani żadnego nawiązania do tego, o czym rozmawialiśmy do tej pory, chodzi mi o to, w jaki sposób osoby odnoszą się do siebie. Dlatego wnosiłabym o niepodejmowanie sprawy, ale czekam jeszcze na państwa głosy.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Wyrażę przeciwne stanowisko. Pani poseł Piekarska w oczywisty sposób wyraża radość z czyjegoś nieszczęścia i dramatu. To jest dla mnie szokujące. Nie wyobrażam sobie po prostu jak można, nawet wobec najgorszego wroga, czynić takie wpisy i wyrażać radość, że komuś stała się krzywda. To trzeba podjąć i sam jestem ciekaw, co pani poseł miałaby do powiedzenia na ten temat.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Dziękuję. Proszę bardzo.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

I to jest argument, który u mnie też przeważa. Chciałbym usłyszeć głos pani poseł w tej sprawie jako znanej obrończyni praw zwierząt, miłośniczki wręcz, a tu – jeśli chodzi o młodego człowieka – wyraża taki pogląd, jaki został zamieszczony. Uważam, że powinniśmy wysłuchać pani poseł.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Zarządzam głosowanie. Rozumiem, że wniosek jest o podjęcie inicjatywy przez Komisję.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Tak.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Kto z państwa jest za? (2) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (1) Stwierdzam, że Komisja podejmie inicjatywę rozpatrzenia wniosku w sprawie dotyczącej pani poseł Katarzyny Piekarskiej.

Wniosek Stowarzyszenia na Rzecz Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych. Osób Transpłciowych oraz Osób Queer „Pracownia Różnorodności” z dnia 1 września 2020 r. w sprawie dotyczącej wypowiedzi posła Janusza Kowalskiego zamieszczonej w programie „#RZECZoPOLITYCE”, opublikowanej w serwisie YouTube w dniu 29 lipca 2020 r. Jakie jest państwa zdanie na ten temat?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Mówię prosto i konsekwentnie – jestem przeciwny, żebyśmy zajmowali się polemikami z czyimiś poglądami. To nie jest nasze zadanie.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

A ja wnoszę o zajęcie sią tą sprawą, ponieważ to jest właśnie ta sytuacja, kiedy warto rozmawiać. Podobnie jak w przypadku poprzedniego wniosku, chciałabym usłyszeć zdanie pana posła Janusza Kowalskiego na ten temat, w przedstawionej sprawie.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Wysłuchać oczywiście możemy. Czy ukarzemy, to już inna kwestia. Jestem za podjęciem inicjatywy.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Poddaję wniosek pod głosowanie. Kto z państwa jest za podjęciem inicjatywy w tej sprawie? (2) Kto jest przeciw?(1) Stwierdzam, że Komisja podejmie inicjatywę rozpatrzenia tego wniosku.

Wniosek nr EPS-04-66/20 złożony przez Stowarzyszenie Otwarte Ramiona w dniu 16 września 2020 r. w sprawie dotyczącej wypowiedzi posła Janusza Korwina-Mikke w serwisie społecznościowym Twitter z dnia 16 września br. Jakie jest stanowisko państwa w tej sprawie?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Mam problem. Wpis rzeczywiście jest kuriozalny, natomiast nie odnosi się do żadnej konkretnej osoby, nikogo nie obraża personalnie. Myślę, że nie jesteśmy od tego, żeby się zajmować wszystkimi bzdurami, które wygadują posłowie. Mimo wszystko, nie zajmowałbym się tą sprawą.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Ja mam akurat wniosek przeciwny, o podjęcie inicjatywy rozpatrzenia tej sprawy, ponieważ poseł Korwin-Mikke wypowiada te słowa do osób, które są gwałcone. Po prostu nie wolno w takiej sprawie nic nie robić. Jeżeli mamy prawo i mówimy w nim o przestępstwie, o zbrodni gwałtu, to nie możemy teraz mówić ofiarom, że my tego nie widzimy. Stawiam wniosek o rozpatrzenie tej sprawy.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem o podjęcie inicjatywy w sprawie dotyczącej wpisu pana posła Korwina-Mikke. Kto z państwa jest za?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Jestem za, aczkolwiek moja wcześniejsza wypowiedź dotyczy także tego wniosku, jeśli chodzi o naszą skuteczność, prowadzone rozmowy i orzekane kary. Jest żadna.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Kto jest za? (2) Kto jest przeciw?(0) Kto się wstrzymał od głosu? (1) Dziękuję. Stwierdzam, że Komisja zdecydowała o podjęciu inicjatywy rozpatrzenia wniosku dotyczącego posła Korwina-Mikke.

Wniosek oznaczony numerem EPS-04-68/20 jest wnioskiem posła Krystiana Kamińskiego z dnia 16 września 2020 r. i dotyczy wypowiedzi poseł Anity Sowińskiej w programie TVP Info „Minęła 8” w dniu 9 września br.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Chyba wcześniej mamy jeszcze jeden wniosek…

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Faktycznie, najmocniej przepraszam. Wniosek pana posła Korwina-Mikke o numerze EPS-04-67/20 z dnia 17 września br. w sprawie dotyczącej wypowiedzi posła Sławomira Nitrasa z trybuny sejmowej w dniu 16 września. Jakie jest państwa stanowisko w tej sprawie?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Nie podejmować i nie uzasadniam.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Tutaj znowu mamy do czynienia z polemiką między dwoma posłami, natomiast jest taki problem, że pan Sławomir Nitras zmanipulował w sposób oczywisty wypowiedź pana posła Korwina-Mikke i na tej podstawie dokonywał jakichś publicznych ocen.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Ale pan mówi o wyjaśnieniu posła Korwina-Mikke, a nie na podstawie stenogramu.

Poseł Jacek Świat (PiS):

No więc właśnie i dlatego myślę, że trzeba by… Zaznaczam, że nie chodzi mi o istotę sporu, bo powtarzam – to nie jest nasza sprawa, natomiast jest podejrzenie, że pan poseł Nitras dokonał poważnej manipulacji wypowiedziami swojego adwersarza, a takie coś nie powinno mieć miejsca. Myślę, że trzeba by się dokładnie zapoznać ze stenogramem i dopiero wtedy podjąć decyzję. W tej chwili nie potrafię podjąć jednoznacznej decyzji. Być może oskarżenie pana Korwina-Mikke jest słuszne i dlatego uważam, że powinniśmy rzecz podjąć. Czy będzie ona miała dalszy ciąg, to zobaczymy.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Dziękuję bardzo. Jestem tego samego zdania co kolega Łopata, żeby nie podejmować inicjatywy. Tu nie ma żadnych obraźliwych słów ani nic takiego, do czego moglibyśmy się tutaj odnieść. Jak słusznie pan poseł wcześniej zauważył, nie powinniśmy się zajmować takimi rzeczami. Myślę, że to był słuszny wniosek.

Poddaję pod głosowanie wniosek o niepodejmowanie inicjatywy rozpatrzenia sprawy. Kto z państwa jest za? (2) Kto jest przeciw? (1) Dziękuję. Stwierdzam, że Komisja nie podjęła inicjatywy w sprawie rozpatrzenia wniosku dotyczącego posła Nitrasa.

Kolejny wniosek, oznaczony numerem EPS-04-68/20, o którym już wspominałam – wniosek posła Krystiana Kamińskiego z dnia 16 września 2020 r. w sprawie dotyczącej wypowiedzi poseł Anity Sowińskiej w programie TVP Info „Minęła 8" w dniu 9 września br. Jakie jest państwa stanowisko w tej sprawie? Jestem przeciwna podejmowaniu inicjatywy. Nie ma innych głosów, a więc poddaję pod głosowanie wniosek o niepodejmowanie inicjatywy rozpatrzenia sprawy. Kto jest za tym wnioskiem? (3) Dziękuję. Stwierdzam, że Komisja zdecydowała o niepodjęciu inicjatywy w kwestii rozpatrzenia tego wniosku.

Kolejny wniosek nosi numer EPS-04-70/20. Złożyła go grupa posłów w dniu 17 września 2020 r. w sprawie dotyczącej wypowiedzi posła Janusza Korwina-Mikke, która miała miejsce w dniu 16 września br. w trakcie 17. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Jakie jest państwa stanowisko w tej sprawie?

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

To jest ta sama sprawa, o której rozmawialiśmy?

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Nie, to jest wypowiedź publiczna. Proszę, panie pośle.

Poseł Jacek Świat (PiS):

To jest kwestia poglądów, być może kuriozalnych, ale jednak w formie polemiki między posłami i nie powinniśmy się tym zajmować.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

To dotyczy akurat kobiet i stosunku pana posła do nas, więc myślę, że trzeba dawać odpór temu jak poseł traktuje koleżanki w parlamencie. Wydaje mi się, że trzeba chociaż wysłuchać pana posła i przynajmniej dać jasny przekaz, że takich rzeczy nie wolno mówić.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Jeśli pani przewodnicząca jest pewna, że chce wysłuchać, to wysłuchajmy, ale…

Poseł Jacek Świat (PiS):

Jest jeszcze jeden aspekt tej sprawy. W pozwie jest taki passus, że poseł Mikke powiedział: „a kobiety wszystkie do haremu". Ze sprawy, którą już odrzuciliśmy wynika, że pan poseł Mikke powiedział, dotyczy to tej samej sytuacji…

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Właśnie o to pytałem...

Poseł Jacek Świat (PiS):

Pan poseł w rzeczywistości powiedział, że jeżeli mężczyźni będą tak wychowywani, że nie będą umieli zabić zwierzęcia ni człowieka, to przyjdą muzułmanie, którzy to potrafią, a Polki powędrują do haremu. To jest cały logiczny ciąg wypowiedzi, zaś słowa „a kobiety wszystkie do haremu", które cytują wnioskodawczynie, to zaledwie drobny fragment tej wypowiedzi, wyrwany z kontekstu i przedstawiony w zupełnie inny sposób. Mamy tu do czynienia z kolejną manipulacją cytatami i choćby dlatego ten wniosek nie powinien być uwzględniony.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

W takim razie…

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Przepraszam, ale wejdę jeszcze w słowo. Pytałem, czy to nie jest ta sprawa, nawet nie czy nie jest zbieżna, ale czy nie jest to ta sprawa, którą rozpatrywaliśmy wcześniej. Być może nie doczytałem, ale uzyskałem informację, że to miało miejsce gdzieś w przestrzeni publicznej, a nie na obradach Sejmu. Wygląda jednak na to, że…

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Faktycznie jest tutaj wątpliwość, czy nie rozpatrywaliśmy już podobnego wniosku, a w zasadzie takiego samego i czy nie trzeba by tych spraw połączyć. Wydaje mi się, że jednak to jest to co było wcześniej.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Chyba nie…

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

To jest wniosek kogoś innego, ale…

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Wnioskodawcą jest ktoś inny, ale sprawa dotyczy…

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Przytoczone są inne fragmenty wypowiedzi, ale…

Poseł Jacek Świat (PiS):

Proponuję, abyśmy rzecz nieco uporządkowali. Przed chwilą rozpatrzyliśmy wniosek pana posła Korwina-Mikke przeciwko posłowi Nitrasowi.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Tak jest.

Poseł Jacek Świat (PiS):

I ten wniosek został odrzucony.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Zgadza się.

Poseł Jacek Świat (PiS):

To jest ta sama sytuacja.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

No właśnie: czy ta sama?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Tak, dotyczy sytuacji z 16 września.

Sekretarz Komisji Beata Maciak:

Najmocniej przepraszam. W tej chwili państwo rozmawiacie o wniosku Koalicji Obywatelskiej dotyczącym pana posła Korwina-Mikke, a wniosek, który rozpatrzyliście państwo przed chwilą, Stowarzyszenia Otwarte Ramiona, dotyczy wpisu w serwisie społecznościowym.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Nie o tym mówię. To są zupełnie inne rzeczy.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Mówimy o wnioskach 67/20 i 70/20.

Poseł Jacek Świat (PiS):

One dotyczą tej samej sprawy z 16 września. Tej samej wypowiedzi dotyczącej… Hasło „haremy".

Sekretarz Komisji Beata Maciak:

Przepraszam – wniosek 67/20, w przypadku którego nie podjęliście państwo inicjatywy rozpatrzenia, dotyczył pana posła Nitrasa.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Tak, ale był w związku z wypowiedzią pana Korwina-Mikke o wysyłaniu Polek do haremu.

Sekretarz Komisji Beata Maciak:

Ale to był wniosek dotyczący czegoś zupełnie innego. To był wniosek posła Korwina -Mikke dotyczący posła Nitrasa.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

My patrzymy na zupełnie inną rzecz – czy dotyczy posła Korwina-Mikke.

Poseł Jan Łopata (PSL-Kukiz15):

Drodzy państwo, to wszystko się zgadza. Mówimy tylko o miejscu i czasie tego zdarzenia. I też się zgadza, że mówimy o tym samym miejscu i czasie zdarzenia, tylko teraz osoba posła Korwina-Mikke poczuła się urażona, że poseł Nitras coś zmanipulował lub powiedział nie tak, jak było cytowane. Z kolei grupa posłów z Koalicji Obywatelskiej w drugą stronę, ale dotyczy to tego samego miejsca i tego samego wydarzenia.

Uważam, ale oczywiście niech decyduje Komisja, że skoro potraktowaliśmy sprawę w taki sposób, że wedle wypowiedzi pana posła nie zajmujemy się czy raczej nie wchodzimy w tego typu polemiki między posłami, to uważam, że i ten wniosek powinien zostać rozpatrzony tak samo. Tylko tyle, ale to jest inny wniosek.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Przechodzimy do głosowania. Poddaję pod głosowanie wniosek o niepodejmowanie rozpatrzenia tej sprawy. Kto jest za? (3) Dziękuję.

Teraz mamy wniosek nr EPS-04-71/20. Jest to wniosek osoby prywatnej z dnia 18 września 2020 r. w sprawie pani poseł Anny Milczanowskiej. Jakie jest panów stanowisko w tej sprawie?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Jednoznaczne. Funkcjonowanie biura poselskiego nie jest zupełnie naszą sprawą. To jest sprawa pomiędzy posłem a jego wyborcami. Jeżeli poseł się nie podoba, to są od tego karty wyborcze.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Dziękuję. Poddaję pod głosowanie wniosek o niepodejmowanie inicjatywy rozpatrzenia tej sprawy. Kto jest za? (3) Stwierdzam, że Komisja nie podjęła inicjatywy rozpatrzenia sprawy.

Wniosek o numerze EPS 04-72/20. Ponownie jest to wniosek osoby prywatnej, z dnia 2 października 2020 r., w sprawie dotyczącej wypowiedzi posła Włodzimierza Czarzastego. Jakie jest państwa stanowisko w tej sprawie?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Wypowiedź pana posła Czarzastego jest ostra, ale mieści się w granicach normalnej polemiki między politykami. Czynni politycy, którzy znają się osobiście, powinni mieć trochę grubszą skórę niż przeciętny człowiek. Nie powinniśmy się zajmować takimi drobiazgami.

Przewodnicząca poseł Monika Falej (Lewica):

Poddaję wniosek pod głosowanie. Kto z państwa jest za niepodejmowaniem inicjatywy rozpatrzenia tej sprawy. Kto jest za? (3) Stwierdzam, że Komisja nie podjęła inicjatywy rozpatrzenia sprawy.

Wniosek EPS-04-73/20 z dnia 2 października 2020 r. Autorem jest osoba prywatna. Wniosek dotyczy wypowiedzi pani poseł Anity Kucharskiej-Dziedzic w programie „Minęła 8 i 9" w dniu 26 września 2020 r. Jakie jest państwa stanowisko w tej sprawie?

Jeżeli nie ma głosów, to poddaję pod głosowanie wniosek o niepodejmowanie inicjatywy rozpatrzenia sprawy? Kto jest za? (3) Stwierdzam, że Komisja nie podjęła inicjatywy rozpatrzenia tej sprawy.

Przechodzimy do rozpatrzenia kolejnego punktu porządku dziennego, pkt 7 – sprawy bieżące. W tym punkcie mam jedną sprawę. Chcę państwa poinformować, że Prezydium Sejmu, po rozpatrzeniu odwołania pani poseł Joanny Lichockiej, postanowiło uchylić uchwałę nr 1/9 Komisji Etyki Poselskiej z dnia 7 sierpnia 2020 r. To jest ta rzecz, która budzi wątpliwości, po co my w ogóle jesteśmy.

Czy są jakieś inne sugestie? Nie ma. Zamykam posiedzenie Komisji Etyki Poselskiej. Serdecznie państwu dziękuję. Dziękuję również pracownicom i pracownikom sekretariatu za przygotowanie i sprawne przeprowadzenie posiedzenia.